

İlim ve Hayat
Mehmet SOYSALDI*

HAYATI EBEDİLEŞTİRMENİN YOLUDUR

HİZMET

Dünya hayatı çok kısa ve geçicidir. Ancak bu hayatın ebedileştirilmesi mümkündür. Bunun yolunu dinimiz bize öğretmektedir. İnsan, hayatı boyunca daima Allah rızası için çalışmalı, Allah'ın ismi gönlünde şehbâl açmalı ve dininin yücelmesi için gayret içinde olmalıdır. Yani hizmet ehli olmalıdır.

Tarih, Allah'ın isminin ve dininin yücelmesi için hayatı boyunca çalışan gönül erleri ile doludur. Bugün çoğu bedenlen bu dünyada değildir. Ama isimleri hâlâ unutulmamış, hayırla yâd edilmektedir. İşte o gönül erlerinin başında da sahâbe-i kirâm gelir. Yüce Allah onlar hakkında, "*Allah onlardan razı oldu, onlar da O'ndan razı oldular.*"¹ buyurmaktadır. Sevgili Peygamberimiz ise onlarla ilgili olarak, "*İnsanların en hayırlıları benim içinde yaşadığım zamandaki ashâbımdır. Sonra onları takip eden (tâbî)ler, sonra onları takip eden mü'minlerdir.*"² buyurmaktadır. Sahâbenin hayatına baktığımızda onlar, yapacakları her işte, söyledikleri her sözde, "*Acaba bu Yüce Allah'ın emrine uygun mu, değil mi?*" diye düşünerek, eğer Allah'ın emrine uygunsa yapıyorlar, uygun değilse terk ediyorlardı.

Onlar, şu iki şeyi asla akıllarından çıkarmamaktaydılar:

1. Allah'ın varlığını, birliğini ve O' kendilerini her yerde görüp gözettiğini,

2. Ölüm gerçeğini daima akıllarında canlı tutuyorlar ve âhireti unutmuyarak daima Allah'ın ismini ve dinini yüceltmek için çalışıp gayret sarf ediyorlardı. Sevgili Peygamberimiz Veda Hutbesi'nde 120 bini aşkın sahâbeye va'z etmiş ve hitapta bulunmuştu. Bugün o sahâbilerden sadece 10 bin kadarının Medîne-i Münevver'e, "Cennetü'l-Bakî" kabristanlığında metfun olduklarını biliyoruz. Geri kalan 100 bini aşkın sahâbe-i kirâm nerededir? Her biri dünyanın bir bölgesine Allah'ın ismini ve dinini yaymak ve insanlara tebliğ etmek için dağılmışlar ve o gittikleri yerlerde iman için, din için, Allah rızası için canlarını feda etmişlerdir. İşte Allah Resûlü'nün o güzîde

sahâbileri dine hizmette bizlere en güzel örneklerdir.

O hâlde dünya ve âhirette gerçek kurtuluşa erişmenin yegâne yolu, hizmet aşkıyla Allah'ın kitabına ve dinine yardım etmek ve çalışmaktır. Zira yüce Allah âyet-i kerîmede, "*Ey iman edenler! Eğer siz Allah'a (Allah'ın dinine) yardım ederseniz o da size yardım eder, ayaklarınızı sabit kılıp kaydırmaz.*"³ buyuruyor.

Hizmeti; en geniş anlamıyla, "*toplum yararına gönüllü etkinlikler sergilemek*" diye tarif edebiliriz.

Dinimizin en önemli gayesi, insanın hem bu dünyada hem de âhirette mutluluk ve saadete kavuşmasını sağlamaktır. Dolayısıyla bunu gerçekleştirmek için her ferde belirli görev ve sorumluluklar yüklemiştir.

Yüce dinimiz devamlı surette bizlere böyle bir sorumluluk bilinci aşlamaya, bizleri bütün insanlık için yararlı işler yapmaya çağırmaktadır. Allah'ın emri doğrultusunda hizmet etmek, hayır ve iyilik yolunda yarışmak ve insanlığın mutluluğu için çalışmak gerekmektedir. Nitekim Yüce Allah; "*...İyilik ve takva konusunda birbirinizle yardımlaşınız; günah ve düşmanlık konusunda yardımlaşmayınız.*"⁴ "*...İyi işlerde birbirinizle yarışınız...*"⁵ buyurarak bizlere hayır ve iyi işlerde yardımlaşmayı, günah ve düşmanlık olan şeylerde yardımlaşmamayı emretmektedir.

İyilik ve takva üzere yardımlaşmak çeşitli şekillerde olabilir. Âlimin, ilmi ile zengin de malı ile insanlara yardımcı olması bu şekillerden biridir. Cesur ve yiğit kimse de Allah yolunda gösterdiği kahramanlıkla Allah'ın dininin yücelmesi için cihat eder. Böylece Müslümanlar tek bir vücudun organları gibi birbirini destekler, iyilik ve hayırda birbirlerine yardımcı olur ve bu hususta yarışır hâle gelirler.

Sevgili Peygamberimiz de, "*İnsanların en hayırlısı insanlara faydalı olandır.*"⁶ sözleriyle bizleri âdeta hizmet ehli olmaya davet etmektedir.

“Halka hizmet, Hakk’a hizmettir.” prensibini esas ittihaz ederek hayatımızı bütünüyle hizmet alanı olarak değerlendirmemiz mümkündür. Bu vesileyle de Allah’ın sevgi ve rızasını kazanabiliriz. Nitekim Hz. Peygamberimizin diliyle Müslüman; “kendisi için istediğini başkaları için de arzu eden”⁷, “eli ve dili ile başkalarına zarar vermeyen”⁸, “Kendisinden iyilik umulan ve kötülük gelmeyeceğinden emin olunan kişidir.”⁹ şeklinde tarif edilmektedir.

İslâm’da hizmetin ana gayesi Allah rızasını kazanmaktır. İnsan, hayatını bu temel esas üzerine kurmalı ve bu amaca ulaşmak için elinden gelen gayreti sarf etmelidir. Dolayısıyla Allah’ın emrettiği; namaz, oruç, zekât, hac ve kurban gibi temel ibadetleri yerine getirmekle birlikte sosyal hayatta insanlara sevgi ve saygı besleyerek onlarla yardımlaşma ve dayanışma içerisinde bulunmalı, onları iyi ve güzel olana yönlendirmelidir. Nitekim yüce Allah: “(İnsanları) Allah’a çağıran, iyi iş yapan ve “Ben Müslümanlardanım” diyenden daha güzel sözlü kim vardır?”¹⁰ buyurmaktadır.

Hizmet ehli hayatında daima Hz. Peygamber’i örnek almalı, onun ahlakıyla ahlaklanmalıdır. Çünkü Yüce Allah, “*And olsun ki, Rasulullah sizin için, Allah’a ve âhiret gününe kavuşmayı umanlar ve Allah’ı çok zikredenler için güzel bir örnektir.*”¹¹ buyurmaktadır. Hizmet insanı kendisine örnek ve rehber olarak sevgili Peygamberimizi almalı, özellikle şu özelliklerle muttasıf olmalıdır:

*Daima istikâmet ve ihlâs üzere olmak,
Hizmetini surf Allah rızası için yapmak,*

Yaptığı hizmet karşısında insanlardan maddî mânevî bir beklenti içinde olmamak,

Tevâzû ehli olmak, yaptığı iyilikleri Allah’tan bilip şıarmamak,

Kendini diğer insanlardan üstün görmemek, kendisini hizmete vesile kıldığı için Allah Teâlâ’ya şükretmek,

Daima kendi kusurlarını görüp onları telâfi etmek,

İnsanları sevip onların iyiliği için çalışmak,

Hizmet ederken herhangi bir sıkıntıya maruz kaldığında sabretmesini bilip kinici ve hasetçi olmamak,

İnsanlara karşı merhametli, affedici ve kabahat örtücü olmak.

Herkes üzerine aldığı vazifeyi, yerli yerinde yapmaya çalışmalıdır. Allah Teâlâ’nın rızasını kazanmak için ihlâsla yapılan hizmetlerin en meşakkatli olanları bile, yorgunluk, bıkkınlık vermez. Bilakis insanın şevkini artırır. Şevkle yapılan hizmetler hem isabetli olur hem de sahibine haz ve zevk verir. Kendisine Allah Resulünü örnek alan, yaptığı hizmette muvaffak olur. İnananlar için en büyük gaye olan ilâhî rızaya kavuşur.

Dipnot

* Prof. Dr.

- 1 9/Tevbe, 100.
- 2 Buharî, Fadailu’l-Ashab, I; Müslim, Fadailu’s-Sahabe, 216.
- 3 47/Muhammed, 7.
- 4 5/Mâide, 2.
- 5 2/Bakara, 148.
- 6 İmam Suyutî, *Câmiu’s- Sağir Tercüme ve Şerhi*, (çev. İsmail Mutlu), vdğ. İst. 1996, II, 363; III, 398; Taberânî, *Mu’cemu’l-Evsat*, VI, 368; Beyhakî, *Şuabu’l-İmân*, VI, 117; Deylemî, *Müsnedü’l-Firdevs*, IV, 177.
- 7 Buharî, İmân, 7; Müslim, İmân, 71-72.
- 8 Buharî, İmân, 5; Müslim, İmân, 64.
- 9 Tirmizî, Fiten, 76; Ahmed b.Hanbel, *el-Müsned*, II, 368.
- 10 41/ Fussilet, 33.
- 11 33/Ahzab, 21.